

Є. С. Цимбаленко,
канд. наук із соц. комунік.
Інститут журналістики
КНУ імені Тараса Шевченка

Tsybalenko Yevhen,
Candidate of Sciences on Social Communications
Associate Professor
Institute of Journalism
Taras Shevchenko National University of Kyiv

УДК 007: 304:[070+004.738.52]

Світова практика інформатизації

International practice of computerization

РЕФЕРАТ. Інформатизація як явище має безпосередній зв'язок з інформаційною політикою окремих країн та глобальних організацій. У розмаїтих міжнародних деклараціях і конвенціях проголошується право індивіда отримувати й поширювати інформацію, а також рівне право доступу до використання інформаційних технологій. У статті відстежуються тенденції розвитку інформаційної політики міжнародних організацій у галузі інформатизації, а також ануються найвагоміші міжнародні декларації, концепції, плани дій щодо інформатизації соціуму та соціальних комунікацій.

Ключові слова: інформатизація, інформаційне суспільство, медіа.

ABSTRACT. Computerization as a phenomenon is directly related to the information policy of countries and global organizations. In various international declarations and conventions it is declared the individual's right to receive and impart information. No less important is the equality of access to information technology. The article determines the development trend of information policies of international organizations in the field of information and describes the most significant international declarations, concepts, activity plans in the field of information society and social communication.

Keywords: information, information society, media.

Вступ. Сучасне трактування інформації перетворило її на товар, яким можна торгувати і за який можна отримувати прибутки. Але таке бачення суперечить принципам, задекларованим світовим товариством уже понад півстоліття тому. У статті 19 Загальної декларації прав людини акцентується увага: «Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів» [1]. Таким чином, вільний доступ до інформації є необхідною умовою дотримання прав людини.

Мета дослідження – проаналізувати погляд на історичну ретроспективу світової практики інформатизації соціуму та соціальних комунікацій.

Завдання:

- відстежити тенденції розвитку інформаційної політики міжнародних організацій у галузі інформатизації;

- анувати найвагоміші міжнародні декларації, концепції, плани дій у галузі інформатизації соціуму та соціальних комунікацій.

Результати й обговорення. Розвиток гуманітарних технологій, які формують невід'ємну частину процесу інформатизації соціуму, базується на засобах виробництва і високих технологіях. В. Різун, досліджуючи питання інформатизації та гуманізації суспільства, зазначає: «Наявність технологій праці лежить в основі певного виробництва та цілої індустрії. Успіх розвитку інформаційної індустрії незмінно пов'язаний зі створенням досконалих засобів організації праці, з автоматизацією процесів інформаційного виробництва. Автоматизація виникає лише на високотехнологічних ділянках виробничих процесів, оскільки схематичне, автоматичне виконання певних виробничих операцій, введення будь-якого пристрою в дію може бути лише там, де виробничі операції легко формалізуються або успішно були

формалізовані, а значить, глибоко усвідомлені, проаналізовані» [2, с. 110].

Розвиток таких технологій зумовив здійснення регулювання на міжнародному рівні та лібералізацію різних директив у галузях телекомунікацій, мобільних і супутникових послуг, інтернету. У багатьох країнах на державному рівні визначаються правила доступу до інформації через сучасні технологічні засоби, а також роль пересічного користувача у процесі формування відкритого інформаційного простору. До основних міжнародних організацій, що здійснюють розробку та реалізацію стратегій інформаційного розвитку, належать Європейська Комісія Ради Європи, Всесвітній союз зв'язку, установи та організації, що курують питання формування інформаційного суспільства, інформаційних мереж та інформатизації у США, Німеччині, Японії, в інших інформаційно розвинених країнах.

Серед організацій, які спеціалізуються на питаннях вивчення зв'язків інформації та соціуму, виділяється Міжнародна академія інформатизації, акредитована при Головній штабквартирі ООН. Зазначимо: на офіційному сайті Організації Об'єднаних Націй (www.un.org) представлено понад 25 резолюцій у галузі інформатизації, ухвалених цією спільнотою, починаючи від 1971 р. і до сьогодні. Чималу групу нормативних актів становлять документи, присвячені питанням безпеки та боротьби з незаконним використанням інформації, а також конвенції, спрямовані на розвиток інформатизаційних процесів у різних країнах.

Відповідно до потреб суспільства Генеральна Асамблея регулярно звертала свою увагу до ІКТ як складника соціальної інформатизації, в результаті чого ухвалювались і публікувались відповідні резолюції та документи, зокрема виокремимо ті з них, які, на нашу думку, мають найсуттєвіше значення: «Свобода інформації, права людини й науково-технічний прогрес ліквідації всіх форм релігійної нетерпимості» від 19.12.1971 р.; «Створення мережі для обміну технічною інформацією» від 21.12.1976 р.; «Мережа для обміну технічною інформацією та банк промислово-технічної інформації» від 19.12.1977 р.; «Досягнення у сфері інформатизації і телекомунікації в контексті міжнародної безпеки» від 04.12.1998 р., 01.12.1999 р., 20.11.2000 р., 29.11.2001 р., 22.11.2002 р., 08.12.2003 р., 05.12.2007 р., 02.12.2008 р., 02.12.2009 р.; «Боротьба зі злочинним використанням інформаційних технологій» від 04.12.2000 р., 19.12.2001 р.; «Інформаційні технології. Засідання Генеральної Асамблеї, присвячене використанню інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку» від 24.12.2001 р.; «Створення глобаль-

ної культури кібербезпеки» від 20.12.2002 р.; «Використання ІКТ з метою розвитку» від 20.12.2002 р., 19.12.2007 р., 19.12.2008 р., 21.12.2009 р., 20.12.2010 р.; «Стратегія в галузі інформаційно-комунікаційних технологій» від 15.04.2003 р., 10.11.2003 р.; «Створення глобальної культури кібербезпеки та оцінка національних спроб захисту важливих інформаційних інфраструктур» (містить «Елементи для захисту найважливіших інформаційних інфраструктур») від 23.12.2003 р., 21.12.2009 р.; «Всесвітня зустріч на найвищому рівні про питання інформаційного суспільства» від 22.12.2004 р.; «Конвенція ООН про використання електронних повідомлень у міжнародних договорах» від 23.11.2005 р.; «ІКТ, загальноорганізаційне планування ресурсів і гарантування безпеки після аварійного відновлення та для безперебійного функціонування систем» від 24.12.2008 р.; «Розширення доступу до інтернету завдяки транс'євразійській високошвидкісній інформаційній магістралі» від 21.12.2009 р.

У програмі ЮНЕСКО «Інформація для всіх» зазначається, що посилення технологічної конвергенції «самостійно не сприяє ні глобальному обміну моральними, культурними та суспільними цінностями, ні розвитку рівноправного доступу до інформації для всіх. Люди, особливо в країнах, що розвиваються, повинні бути повністю залучені до участі у світових процесах і отримувати максимум переваг від ефективного доступу до інформації» [3].

Серед країн, які найактивніше на законодавчому рівні впроваджують інформатизацію в життя, варто згадати Сполучені Штати Америки. Починаючи з 1990-х рр., на урядовому рівні розробляються пріоритетні програми, спрямовані на поліпшення інформування населення, зменшення інформаційного розриву, комп'ютеризацію та інтернетизацію соціуму. З 1993 р. триває реалізація плану «Національна інформаційна інфраструктура: план дій», у якому взято за основу ідеї, висловлені у 1991 р. Національна інформаційна інфраструктура є об'єднанням комп'ютерних і телекомунікаційних систем, які фокусуються на операціях з банківськими, бізнесовими, освітніми, медійними та урядовими програмами. Ця «інфраструктура є вирішальною для національної економіки і повинна реалізуватися, щойно з'явиться можливість. Оскільки комп'ютерна мережа базується на передачі даних, вона є дуже вразливою» [4].

Відповідно до цього документа здійснення плану відбувається за такими напрямками: стимулювання приватного сектора інвестицій для збільшення та розширення конкуренції в галузях комунікації та інформації; розвиток технологічних інновацій та нових додатків у приват-

ному й публічному секторах; стимулювання інтерактивних операцій національної інформаційної інфраструктури для забезпечення міжопераційності та відкритості компонентів мультимедійних сервісів; гарантування інформаційної безпеки та приватності інформаційних систем, мереж і медіа під час індивідуального чи організаційного спілкування; захист інтелектуальної власності та баланс між публічними інтересами у просуванні поширення інформації; застосування до них прав в усіх формах інформації в електронному середовищі; адаптація та посилення місцевих і міжнародних законів щодо копірайтингу; поліпшення доступу до урядової інформації та впровадження урядових інформаційних програм [5].

На нашу думку, найскладнішим у визначенні інформатизації на міжнародному рівні є те, що «інформатизація» та «інформація» в англійській мові позначаються одним словом – «information». Таким чином, допускається вільне трактування обох понять. Як правило, в міжнародних актах «information» у значенні «інформатизація» вживається у контексті зі словом «телекомунікація» і позначає інформатизаційні та телекомунікаційні процеси, які сприяють зростанню міжнародних зв'язків та пришвидшують світову глобалізацію; виступають інструментом інформаційної революції, що трансформує економічний, виробничий сектори та галузь знань.

Європейська спільнота почала активно розбудовувати інформаційне суспільство у середині 1980-х рр. З 1984 р. втілювалася програма «ESPRIT» з інформаційних технологій. Європейська телекомунікаційна політика була визначена у 1987 р. в «Зеленій книзі з лібералізації телекомунікацій». Знаковою для формування інформаційного суспільства в Європі була доповідь-рекомендація групи за керівництвом Мартіна Бенджемана «Європа та глобальне інформаційне суспільство». Урядам країн пропонувалося послабити свою роль у секторі ІКТ, мінімізувати регулятивні механізми для гарантування ефективної європейської інформаційної інфраструктури та її послуг, а також докласти максимальних зусиль для справедливого доступу громадян до інформаційної інфраструктури. Окремо виділялися пріоритетні напрями розвитку щодо європейського застосування сучасних технологій у галузі теледіяльності, дистанційного навчання, створення мережі для університетів і дослідницьких центрів, телематичних послуг для малих і середніх підприємств, управління дорожнім рухом, управління повітряним рухом, мережі для системи охорони здоров'я, електронних тендерів, транс'європейської мережі державних адміністрацій, міських інформаційних магістралей. Дослідники наголошували на необхідності вирішення проблем, що виникають у зв'язку зі збіль-

шенням ролі інтернету як світової інформаційної інфраструктури, зокрема на потребі визначення спільних узгоджених меж регулювання у сфері захисту прав інтелектуальної власності; забезпеченні конфіденційності; електронному захисті (кодуванні), правовому захисті та безпеці; захисті прав власності на середовище передавання інформації [6].

Як підсумок різних наукових публікацій та доповідей на найвищому рівні про потребу втілення загальноєвропейських програм реалізації інформаційного суспільства, у 1994 р. був ухвалений перший План дій Європейського Союзу щодо інформаційного суспільства «Європейський шлях до інформаційного суспільства». У плані формулювалися основні наміри щодо прискорення лібералізації телекомунікаційних послуг та інфраструктур, наголошувалося на пріоритетності програм дослідження ІКТ, використанні теоретичних аспектів інформаційного суспільства у політиці країн ЄС.

У 1996 р. в результаті дебатів та проведеної роботи було ухвалено виправлену версію Плану дій, в якій визначалися проблеми, що вважалися першочерговими для вирішення країнами-членами у початковий період другого етапу впровадження політики, зокрема: основи регулювання та законодавства; мережі, базові послуги, застосування та інформаційний зміст (розвиток інтегрованих широкосмугових, мобільних та супутникових комунікацій, інформаційних ресурсів (змісту) та ін.); соціальні, суспільні та культурні аспекти; інформаційна кампанія (поступове усвідомлення технологічного потенціалу інформаційного суспільства) [7].

У підсумковому звіті «Побудова Європейського інформаційного суспільства для всіх нас» чи не вперше зацентровано увагу на зміні пріоритетів розвитку, зокрема на переорієнтації на знання як основний сировинний ресурс. При цьому нова форма розвитку вважається лише підвидом інформаційного суспільства: «У майбутньому можуть спостерігатися різноманітні моделі інформаційного суспільства, як сьогодні ми маємо різні моделі індустріального суспільства. Вони можуть відрізнятися рівнем соціальної ізоляції та створювати нові можливості для знедолених» [8, с. 16].

У 1999 р. ухвалено «Декларацію про європейську політику в галузі нових інформаційних технологій». У ній визнано, що є потенційні небезпеки використання новітніх інформаційних технологій. Одночасно заявлялося про надзвичайну роль новітніх ІТ у розвитку свободи слова і культурного різноманіття, а також формування демократичного інформаційного суспільства. Підсумовуючи, керівництво Ради Європи вирішило всіляко підтримувати розвиток новітніх ІТ, а саме (вибірково): сприяти вільному обміну інформації, думок та ідей з їх

використанням; підтримувати розробку та виробництво матеріалів культурного й освітнього призначення та їх поширення; сприяти використанню інформаційних мереж у галузі освіти для поглиблення взаєморозуміння між людьми як на індивідуальному, так і на інституційному рівнях; сприяти розвитку широкого діапазону комунікаційних та інформаційних засобів, а також різноманіттю змісту і мов для розвитку політичного плюралізму, культурного самовираження та стійкого розвитку [9, с. 37–38].

У Декларації тисячоліття, ухваленій у 2000 р., серед інших пріоритетних напрямів акцентується увага на потребі проведення заходів для того, аби «всі могли користуватися набутками нових технологій, особливо інформаційних та комунікаційних» [10].

Перехід до інформаційного суспільства та суспільства знань має важливе значення для Європи: у них реалізуються всі переваги цифрових технологій та інтернету в процесі стійкого зростання, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, створення нових робочих місць, а також соціального та суспільного прогресу. Про це йдеться в різних документах Європейського Союзу, зокрема у Плані дій «Електронна Європа» – ініціативі зі стимулювання поширення інформації в суспільстві як нової політичної сили.

План дій «Електронна Європа 2002» охоплює 11 напрямів діяльності, згрупованих навколо трьох пріоритетів: дешевий, швидкий, безпечний інтернет; інвестування в людей і навички; стимулювати використання інтернету.

У Женевській декларації принципів, ухваленій 2003 р., висловлюється прагнення представників народів «побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен може створювати інформацію та знання, мати до них доступ, використовувати й обмінюватися ними для того, аби дати окремим особам, общинам і народам можливість повністю реалізувати свій потенціал, сприяючи своєму стійкому розвитку та підвищуючи якість свого життя». Далі наголошується на важливості принципів свободи преси та свободи інформації, незалежності, плюралізму й різноманітті засобів масової інформації, які виступають основним складником інформаційного суспільства: «Свобода шукати, отримувати, передавати й використовувати інформацію для створення, накопичення і поширення знань має суттєве значення для інформаційного суспільства. Традиційні медіа в усіх їх різновидах відіграють важливу роль в інформаційному суспільстві, а ІКТ повинні сприяти цьому» [11, с. 304–316].

У Женевському плані дій систематизовані основні положення щодо інформатизації та

інформаційного суспільства, проголошені у Декларації тисячоліття, Монтерейському консенсусі, Йоганнесбурзькій декларації та Плані впровадження. Відповідно до плану «інформаційне суспільство є поняттям, що розвивається, яке досягло різних рівнів у різних країнах світу, відображаючи різні стадії розвитку. Технологічні та інші зміни стрімко видозмінюють середовище, в якому розвивається інформаційне суспільство» [1, с. 317–339]. У плані декларуються принципи побудови інформаційного суспільства до 2015 р., впровадження новітніх ІКТ в усі сфери життя, вільний та необмежений доступ до інформації, налагодження телекомунікаційних систем у всіх країнах для загального доступу до інтернету; виділяються переваги прикладних ІКТ для електронного уряду, електронного бізнесу, електронного навчання, електронної охорони здоров'я, електронної зайнятості, електронної охорони довкілля, електронного сільського господарства, електронної наукової діяльності та ін. Особливу увагу приділяють засобам масової інформації як дієвому чиннику, який відіграє важливу роль у розвитку інформаційного суспільства; медіа визнаються такими, що роблять важливий внесок у свободу слова і плюралізм інформації.

У Туніській програмі для інформаційного суспільства, ухваленій 2005 р., констатується факт, що «досягнення у сфері комунікаційних технологій та мереж високошвидкісного передавання даних повсякчас розширюють можливості країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою стати учасниками глобального ринку послуг на базі ІКТ із використанням їх порівняльних переваг. Ці можливості створюють могутню комерційну основу для інвестицій в інфраструктуру ІКТ в цих країнах». Далі експерти рекомендують урядам «ужити заходів у межах національних документів, що визначають політику розвитку, які були б спрямовані на забезпечення сприятливого конкурентного середовища для необхідних інвестицій в інфраструктуру ІКТ і для розробки нових послуг». Водночас «країни повинні дотримуватися норм, що визначають політику, і вживати заходів, які не перешкоджали б участі таких країн на постійній основі в глобальному ринку послуг на базі ІКТ або знеохочували чи ускладнювали таку участь» [12].

У Туніському зобов'язанні акцентується увага на особливому становищі корінних народів, а також збереженні їхньої спадщини і культурного надбання у процесі розвитку інформаційного суспільства. Крім того, визнається, що «гендерний розрив існує як частина цифрового розриву у суспільстві», і підтверджується зобов'язання про надання жінкам усіх прав і можливостей, а також перспективи гендерної

рівності для подолання цього розриву. Також визнається, що «цілковита участь жінок в інформаційному суспільстві необхідна для забезпечення відкритості і поваги до прав людини в межах інформаційного суспільства» [13].

Ураховуючи позитивний розвиток, викликаний втіленням програмних засад, виписаних у пунктах програми «Електронна Європа'2002», було ухвалено рішення щодо продовження дії програми з її трансформацією в проект «Електронна Європа'2005». У плані передбачається здійснення діяльності за чотирма напрямками: політичні заходи для перегляду та ухвалення законодавства на національному та європейському рівнях; полегшення обміну досвідом, виробничими практиками та демонстраційними проектами; проведення моніторингу політичних заходів, їх краще фокусування завдяки вимірюванню прогресу в досягненні завдань і перегляду політики у підтриманні завдань; координація поточної електронної політики для забезпечення синергізму між запропонованими діями [14].

У Плані дій визначаються також пріоритетні галузі здійснення політики держави для забезпечення найбільш якісного розвитку цифрового майбутнього європейських країн: сучасні онлайн-сервіси суспільні послуги (електронне урядування, електронне навчання, електронна охорона здоров'я); динамічне середовище електронного бізнесу; безпечна інформаційна інфраструктура; популяризація широкосмугового доступу за конкурентними цінами [14, с. 3].

У резолюції, ухваленій Генеральною Асамблеєю на 59-й сесії за доповіддю Комітету зі спеціальних політичних питань і питань деколонізації, систематизуються проблеми, що стосуються інформації, за напрямками «Інформація на службі людства та політика» і «Діяльність Організації Об'єднаних Націй у галузі суспільної інформації». Держави та системні організації закликаються до співробітництва і взаємодії для скорочення наявної диспропорції в інформаційних потоках на всіх рівнях шляхом розширення допомоги у розвитку інфраструктури та потенціалу країнам, що розвиваються, в галузі комунікації з урахуванням потреб і пріоритетів, визначених цими країнами; пропонується надати державним, приватним та іншим медіа в країнах, що розвиваються, можливість вільно і незалежно розробляти власну політику в галузі інформації та комунікації, а також збільшувати участь ЗМІ та

приватних осіб у комунікаційному процесі і забезпечити вільний потік інформації на всіх рівнях [15, с. 2].

Однією з останніх європейських програм у галузі розвитку інформаційного суспільства є проект «i2010 – Європейське інформаційне суспільство для зростання та зайнятості», що реалізується у межах політики ЄС з інформаційного суспільства та медіа (2005–2009). Він вважається позитивним внеском у прогрес ІКТ в економіці, суспільному та приватному житті. Нині реалізація стратегії завершується: вона стає супровідною частиною нової ініціативи – Цифрового порядку денного в 2010 р.

Висновки. Від початку реалізації концепцій інформаційного суспільства у політичній, економічній, суспільній та інших сферах життя відбувається постійне вдосконалення соціальних пріоритетів, властивих новому устрою, а також його технологічних реалізацій. При цьому на перше місце виходять такі категорії, як права людини, підвищення рівня освіти, подолання цифрової нерівності, гарантування інформаційної безпеки та ін. Активна правотворча діяльність урядників Європейського Союзу проявляється як у великій кількості декларацій, резолюцій, рекомендацій та інших документів, так і в проведенні регулярних слухань і доповідей на найвищому рівні щодо політики Євросоюзу на шляху до інформаційного суспільства. Не менш дієвою є політика в країнах Північної Америки, зокрема в Канаді та США, щодо функціонального та формального визначення можливостей реалізації інформаційного суспільства на теренах держав і в глобальному контексті. Україна як порівняно новий суб'єкт політичної діяльності намагається використати найкращі напрацювання як західних країн, так і Росії у процесі розбудови стратегії цифрового суспільства. Як підсумок такої діяльності виокремимо пріоритетні напрями української політики щодо формування інформаційного суспільства, визначені на найвищому рівні: поступ інформаційної індустрії; розвиток економіки та трудової діяльності з використанням ІКТ і цифрових технологій; загальне поліпшення якості життя; розвиток освіти та навчання (особливо – дистанційної форми); розвиток культури суспільства, збереження історичних надбань; розвиток наукових досліджень у галузі ІКТ; гарантування безпеки та конфіденційності інформації; сприяння міжнародному інформаційному розвитку.

Джерела і література

1. *Universal Declaration of Human Rights* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Overview/rights.html>.

2. *Rizun V. The Vital Question of mass communication theory* / V. Rizun. – Kiev : Taras Shevchenko National University, 2009. – 168 p.

3. *Програма ЮНЕСКО «Інформація для всіх»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/law/00_uiv.html.

4. *Malhotra Y.* National Information Infrastructure: Myths, Metaphors And Realities [Електронний ресурс] / Y. Malhotra, A. Al Shehri, J. Jones. – Режим доступу: <http://www.brint.com/papers/nii/>.

5. *National Information Infrastructure Protection Act, United States* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.highbeam.com/doc/1G2-3403300507.html>.

6. *Europe And Global Information Society.* Recommendations of the high-level group on the information society to the Corfu European Council (Bangemann group). – Brussels : European Commission, 1994. – 40 p.

7. *Communication* from the Commission to the Council and the European Parliament and to the Economic and Social Committee and the Committee of Regions. Europe's Way to the Information Society. An Action Plan. – COM (94) 347 final. – Brussels : European Commission, 1994. – 43 p.

8. *Building* the European Information Society for us all. Final policy report of the high-level expert group. – Brussels : European Commission, 1994. – 43 p.

9. *Декларация* о европейской политике в области новых информационных технологий // Дипломатический вестник. – 1999. – № 6. – С. 37–39.

10. *Декларация* тысячелетия Организации Объединенных Наций [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/russian/document/declarat/summitdecl.htm>.

11. *Доступ* до інформації та електронне урядування / за ред. М. Демкова та М. Фігель. – К. : Факт, 2004.

12. *Туніська* програма для інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/.

13. *Туніське* зобов'язання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tz/.

14. *The eEurope 2005 action plan: an information society for everyone* COM(2002) 263 final. – Brussels : European Commission, 2002. – 22 p.

15. *Резолюции* 59 сессии, принятые Генеральной Ассамблеей [по докладу Комитета по специальным политическим вопросам и вопросам деколонизации (Четвертый комитет) (A/59/473)]. – 2005. – 21 с.

Reference list

1. *Universal Declaration of Human Rights* [Electronic resource]. – Reference: <http://www.un.org/Overview/rights.html>.

2. *Rizun V.* The Vital Question of mass communication theory / V. Rizun. – Kiev : Taras Shevchenko National University, 2009. – 168 p.

3. *Programma* UNESKO «Informacija dlja vseh» [Electronic resource]. – Reference: http://www.nbuv.gov.ua/law/00_uiv.html.

4. *Malhotra Y.* National Information Infrastructure: Myths, Metaphors And Realities [Electronic resource] / Y. Malhotra, A. Al Shehri, J. Jones. – Reference: <http://www.brint.com/papers/nii/>.

5. *National Information Infrastructure Protection Act, United States* [Electronic resource]. – Reference: <http://www.highbeam.com/doc/1G2-3403300507.html>.

6. *Europe And Global Information Society.* Recommendations of the high-level group on the information society to the Corfu European Council (Bangemann group). – Brussels : European Commission, 1994. – 40 p.

7. *Communication* from the Commission to the Council and the European Parliament and to the Economic and Social Committee and the Committee of Regions. Europe's Way to the Information Society. An Action Plan. – COM (94) 347 final. – Brussels : European Commission, 1994. – 43 p.

8. *Building* the European Information Society for us all. Final policy report of the high-level expert group. – Brussels : European Commission, 1994. – 43 p.

9. *Deklaracija* o evropejskoj politike v oblasti novyh informacionnyh tehnologij // Diplomaticeskij vestnik. – 1999. – № 6. – S. 37–39.

10. *Deklaracija* tysjacheletija Organizacii Objedinennyh Nacij [Electronic resource]. – Reference: <http://www.un.org/russian/document/declarat/summitdecl.htm>.

11. *Dostup* do informatsii ta elektronne uriaduvannia / za red. M. Demkova ta M. Fihel. – K. : Fakt, 2004.

12. *Tuniska* prohrama dlja informatsiinoho suspilstva [Electronic resource]. – Reference: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/.

13. *Tuniske* zobov'iazannia [Electronic resource]. – Reference: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tz/.

14. *The eEurope 2005 action plan: an information society for everyone* COM(2002) 263 final. – Brussels : European Commission, 2002. – 22 p.

15. *Rezoljucii* 59 sessii, prinjatye General'noj Assambleej [po dokladu Komiteta po special'nym politicheskim voprosam i voprosam dekolonizacii (Chetvertyj komitet) (A/59/473)]. – 2005. – 21 s.

Подано до редакції 15. 04. 2015 р.

Цимбаленко Є. С.

Мировая практика информатизации.

РЕФЕРАТ. Информатизация как явление непосредственно связана с информационной политикой отдельных стран и глобальных организаций. В разных международных декларациях и конвенциях декларируется право индивида получать и распространять информацию. Не менее важным является равенство доступа к информационным технологиям. В статье определяются тенденции развития информационной политики международных организаций в сфере информатизации, а также описываются самые существенные международные декларации, концепции, планы действий относительно информатизации социума и социальных коммуникаций.

Ключевые слова: информатизация, информационное общество, медиа.